

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-út 4 szám
hova a előfizetési pénsek
hirdetések és minden a ki
adóhivatalt érdeklő közle
mények küldendők.

Nyitott éven egy sor
közlési díja 20 fillér

Hirdetések jutanyo
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SARVASI VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 10 kor. — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyed évre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-út 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények kü
lendők.

Kéziratok nem
adatoknak viszes

Hivatalos közlemények.

ad 340 Szarvas nagyközség előjárótól.
1900. ikt.

HIRDETMÉNY.

Alóírott községi előjáróság közhírré teszi, hogy a nagyméltóságú m. kir. földmivélt. ügyi miniszterium megbízásából a ménesi m. kir. vinczellér iskola igazgatóságának kiküldötte Veterán Jenő m. kir. szőlőszeti és borászati felügyelő úr 1900 évi március hó 2. 3. 4. és 5. napjain naponként d. u. 5-7 óráig a község háza tanács termében szőlőszeti előadásokat fog tartani.

Az előadások nyilvánosak s arra ez érdeklődők ezennel meghivatnak.

Szarvas, 1900. január 20.

Az előjárók nevében:

S A L A C Z, jegyző.

A drágaság.

Általános a panasz nemcsak nálunk, de országunkban is, hogy a használati és fogyasztási cikkek mód felett megdrágultak az utóbbi időben és hogy ennek következtében a megélhetési viszonyai, melyek már amúgy se voltak kedvezők, még súlyosabbakká váltak.

Hogy ez a panasz mindenképpen jogosult, igen jól tudjuk, mert mindannyian egyformán érezzük az ebből keletkező helyzet súlyos voltát. Semilyen társadalmi osztály nem vonhatja ki magát a kedvezőtlen viszonyok hatása alól, mert a drágaság általános egységes, minden-

hová, mindenre kiterjedő. A nyersanyagok ára épp úgy felemelkedett, mint az ipari készítményeké; az élelmi cikkek értékét azonképen felszöftötték, mint a használati tárgyakat. Mindezek következtében természetesen drágább lett a munka ára is, ami valósággal betetézi az általános viszonyok kellemetlen alakulását. Most már valósággal nehéz kérdéssé lett a megélhetési országoszerter és bizony mester legyen az, aki ezeket a viszonyokat kibírja.

A súlyos állapot okait kutatva, bőségesen válogathatunk az azt előidéző körülmények tömegében. Elsősorban itt van az évek óta mind rosszabbul alakuló gazdasági helyzet a maga nagy változataival és gyors fordulataival. Egyik végteléből a másikba jutottunk; amikor már egész gazdasági életünk kényszerűen behelyezkedett a 6-7 frtos búzáarak alapjára s a közfogyasztás minden viszonyaiban ehhez az olcsó elethez alkalmazkodott, akkor egyszerre beültött a hirtelen fordulat: 14-15 frtra szökött fel a búza ára. Aki már most az életviszonyait a 6 frtos búzáarak alapján építette meg, vajjon milyen kényes helyzetbe jutott a nagy változás nyomán. De hát, az a magas búzáár futólagos volt, egy fél esztendő alatt elmult. Ez igaz. Ámde időközben jól megrendítette és alaposan kiaknáta a nagy fogyasztó közönség fizetőképességét, — ez is bizonyos. És amugy is kedvezőtlen viszonyok közt egy ilyen futólagos zsarolás féle kétségkívül meggyengíti az emberek zsebet.

Ebben a gyengeségben, melyet az éveken át tartó rossz gazdasági viszonyok okoztak s a mely az említett drágasággal súlyosbodott —

ebben van a mostani helyzet főoka. A délafrikai háborút s az ezzel kapcsolatban támadt viszonyokat lehet másodsorban a mostani drágasáért okolni. Jólehet a délafrikai háború meglehetősen sok élelmi és használati cikket élénkebb kereslet tárgyává tesz, mert hiszen vagy kétszáz ezer európai embert kell odalent megfelelően ellátni, még is ez nem olyan óriási dolog, hogy közvetlenül általános drágaságot idézhessen elő Európában és így nálunk is.

A közvetett hatás ellenben, az már sokkal határozottabb és nagyobb mérvű. Háború idején, régi tapasztalás szerint, mindig beült a drágaság és ezáltal a pénz rendkívüli megdrágulásában mutatkozott ez a jelenség. A pénz megdrágul — mit jelent ez magyarán mondva? Azt jelenti, hogy a pénz vásárló értéke csökken, vagyis ugyanazért a 100 koronáért, amelyért előbb, mondjuk például, 50 méter szövetet lehetett venni, ma csak 40 métert adnak és így ha mégis 50 méter szövetre van szükségünk, 100 koronánál sokkal többet kell érte fizetnünk.

Nyilvánvaló ebből a példából, hogy a pénz megdrágulása az általános fogyasztó közönségre nézve tulajdonképen az áruk megdrágulását jelenti és így érthető az is, hogy a pénzdrágaság közelmúlt korszaka, melyhez hasonló hosszú évtizedek óta nem tapasztaltunk, szintén nagy mértékben hozzájárult a mostani általános drágaság előidézéséhez.

És a harmadik ok? Ez tulajdonképen gazdasági életünk szervezetlenségéből ered. Seholy a világon önös érdekek egy egész ország gazdasági élén olyan szabadon és korlátlanul

TÁRCSA

Mellőzve.

— Elbeszélés. —

Jókor jött, jó helyre jött, a kellő pillanatban, megfelelő ember. Pompás megjelenése, hatalmas hangja, szeretretreméltő bátor fellépése, mind ezek az apróságok együttesen hatottak és fényes állást, első rangot szereztek neki...

Húsz éven át tartotta fenn magát a polcon, mert nem akadt nálánál jobb, vagy helyesebben mondva, mert nem tűrt meg maga mellett senkit, nehogy véletlenül érvényesüljön. Az igazgatóra nagy hatása volt, mert telt házakat tudott szerezni, befolyása volt a társaságra, sőt benne látták szerencsecsillagukat, Valahányszor megújította szerződését, mindannyiszor felemelték a fizetését is. Pompás bevételei voltak; többet költöthetett, mint a miniszterek, mert vendégfellépései még többet jövedelmeztek, mint a rendez játéka. Így állt éveken át a magaslaton és az idő nyom nélkül haladt el fölőtte. Megtartotta nagy fizetését, nagy szerepelt nagy hírnevét a serdülő leányság még mindig szerelmes volt az ő Rómeójába. Fényképei is nagy számban keltek el.

Rómeo pályája elején teljesen okos ember volt. Tudta, hogy ő nem szeni, hanem csak kellemes ember; akkor még nagyon jól tudta, hogy meddig terjed és hol ér véget a tehetsége, tudta, hogy némely dolgokat csak különösen tud megcsinálni, ismerte hiányait, nem feledte el, hogy kénytelen volt bizonyos hanyagságot erőszakolni magára, nehogy a közönség is észrevegye, hogy alakítani nem tud.

Hanem ez az önismeret idővel elhalványult lelkében. Lassankint beleélt magát a nagyságba és maga is elhitte, hogy megérdemli a magaslatot, a mivel elhalmozták. Zseniális zseniáknak vallották őt és lassankint ő is vallotta. Ne csodáljuk. Okos ember volt ő, csak a lelke nem volt eléggé intelligens arra hogy önállóságát mindvégig megtartsa. Miért ne hitte volna? — A közönség hódolt neki s éppen azon jeleneteit tapasztalta legzajosabban melyeket ő leggyengébbeknek tartott. Miért ne hitte volna? Csak nem tévedhetnek annyian? Az egész város? Bizonyára ő téved! A kritika is becázte őt. Így hát rohamlépésben haladt az önhalványozás lejtőjén.

Fölfelé? Lefelé? Vajj! hogyan mondjam? Még csak hozzá se férhetett a jövő iránti aggodalom. Eszébe se jutott hogy egyszer elveszthetné a talajt a lába alól. Jelen és jövő biztosított urának tekintette magát. Fizetéséből félre nem rakott egy fillért sem, hanem inkább elköltötte az utolsó fillérig, mintha csak valamely megingathatlan tőke kamatja lett volna. Élt, mint minden nagy ur, ki nem szorol arra hogy takarékoskodjék.

Körülbötte változott minden... kollogák jöttek, és mentek, meghaltak nyugalomba vonultak... csak ő állt rendületlenül.

Még az új igazgatót is megérte. Rómeo leereszkedő volt, támogatásáról biztosította azzal az ígérettel, hogy nem fog nehézségeket támasztani a műsor körül. Az új igazgató ugyan szívesebben látta volna, ha Rómeo nem megy szabadságra mindjárt az első hónapban. Szeretett volna egynehány díszelőadást rendezni. De Rómeo miután kegyesen biztatta a jövővel elutazott.

Es az ő négyhetű szabadsága volt reménye az

ifjaknak, a kik elnyomva az ő föltétlen hatása miatt várakozási állományba voltak kárhóztatva és titkos bosszúsággal irigykedtek rá. Most ime ütött az órájuk! Most — vagy soha! És megrohanták az igazgatót, hogy nagy és szép szerepeket bizzon reájuk.

És az igazgató mert... a kísérlet sikerült... az új Rómeo feltűnt.

Az öreg Rómeo olvasta ezt a lapokból és mosolygott. Hisz csak haza kell mennie és megint minden a régi lesz; ismerte hatalmát. Hiszen jó, jó lehetett az a gyerek de mi az hozzá a kedvező képe? A tehetséges kezdőt csak nem mérlik össze a tapasztalt, kipróbált művésszel? Nem bizony. Ki tudja miféle fufangnak közönséi kíséretét az a fiatal ember? Majd kikutatja ő a titkos szövetséget csak menjen haza. Biztosan egy csapásra elfoglalja régi helyét.

Visszajött és Rómeoban lépett fel először. Megakarta mutatni a hálátlan közönségnek, hogy ki ő. Hogy mellette még egy Rómeónak nincs helye.

A ház nem telt meg; ezt látta mindjárt. Hát persze farsang volt, az operában pedig bemutató. Mégis elkedvetlenedett, mégis elveszítette a hangulatát. Eh, játszott ő már másszor is hangulat nélkül, majd játék közben megjön az is. A közönség nem veszi észre kedveltségét, eddig sem vette észre. A kritikusok közül csak a másodsorban van itt, azok nem bántják őt, nem ismerik. Különbben is keveset értenek a színművészethez még kevesebbet mint az első szakasz. Egyáltalán — mit neki a kritika? Csak azok ne járnának színházba. Vagy ha már járnak, hát mondják el szárazon, hogy Rómeo játszott, a közönség tombolt, a függőnyt tiszter-

nem uralkodnak, mint minálunk. És a kartellek sem virágoztak soha olyan általánosan, mint mostanában. A fogyasztó közönség valószínűleg a prémiumra van adva minden kiszűzőző törekvésnek; a legelső rendű élelmi cikkekre épp úgy megegyezhetnek az eladók a vevők ellenében, mint a nélkülözhetetlen ruházati tárgyakra.

Gazdasági életünk rendszere még csirájában sincs kifejlődve, ezt a helyzetet persze kihasználhatja mindenki, aki élelmes. Ma már a liszt, a petróleum, a gyertya, a cukor, a szesz, a bőr, a keményítő, a papír és a jó ég tudja, mi minden másnak az árát; mindezeknek a kartelleknek egyetlen célja az, hogy a fogyasztó közönség megsarczolására révén maguknak minél nagyobb jövedelmet szerezzenek. És mivel ebbeli törekvésük érvényesítésének semmi sem áll útjában, természetesen nem ismernek korlátot a fogyasztó közönség kiaknázásában.

A sok egyéb helyi körülményen kívül legfőként az okoknak ez a három főcsoportja idézi elő a jelenlegi nagy és általános drágulást. Bizony olyan okok ezek, melyeket jórészt el kell tüntetnünk a nélkül, hogy bajunkon segíthetnénk és nyugodtan kell várunk a drága természetes elmúlását. De tanulságai is vannak a mostani helyzetnek, nevezetesen abban az irányban, hogy gazdasági életünket szervezni s az egyes pontokon előretolódó magánérdekeket megfelelően korlátozni kell. Ha majd elmúlik a mostani drágaság, akkor okvetlenül gondoskodnunk kell arról, hogy hasonló okok máskor közre ne játszassanak s a magyar nép sok baját ne súlyosbítsák, ne tetézzék meg több bajjal.

A kiskereskedők érdeke

Köztudomásu, hogy tótjaink jórészt vállalkozó szelleműek. Nem elégszenek meg a drótázás, szétzúzott tálak, fazekak, edények mesteri összetakolásának művészetével, avagy nem érik be a téglahordás dicsőségével, nem csupán ezekből áll foglalkozásuk, kereseti forrásukat sok más egyéb is képezi, ami csak leleményességük, életrevalóságuk és sokoldalúságuk mellett tanuskodik.

Rendkívül nyughatatlan természetűek, örökösön vándorolnak, bekalandozzák az egész világot, elsajátítják az egyes nemzetek nyelvét s így boldogulnak, olykor szép pénzeszkét megtakarítván, hazaküldik a falujukba, vagy maguk jönnek haza. Szóval mindenütt ott látjuk őket és mindenütt más-más képezi kenyérkeresetüket.

Igy idehaza számosan vászon gyolcs és szövetárukkal kereskednek. A régi időben megadták nekik az engedélyt, hogy házilag előállí-

tott vásznat árusíthassák hálalás útján. De a mi tótjaink mit tesznek? A törvényadta joggal visszaélnék, nem respektálják, meghamisítják, mellőzik a jogukat, s a helyett, hogy saját jogukat s a helyett, hogy saját maguk készítette cikkekkel kereskednének, külföldről importált vászonnal, szövettel kereskednek, ugyszólván bizományosaivá lettek ausztriai gyárosoknak s ezek portékáját adják el, ezek produktumait sózzák rá a gyolcsos tótok a vevőközönségre.

Mindezt megsínyli a vidéki kiskereskedő, legyőzhetetlen versenytársa akad a hálaló tótkun Legkiváltképen vásárok alkalmával a heti piacokon rajokban ütök föl sátraikat s aztán tolyik a portéka árusítása a detailkereskedők rovására, veszedelmére, kárára.

Akkoriban azért kapták meg a felvidéki tótok a jogot a hálalásra, hogy ezzel mintegy lendületet adjanak a honi iparnak, elevenséget öntsön ez a renyhe hazai iparba, szóval iparunk fejlesztése szempontjából adták meg nekik a vászonnal, gyolcsal és szövettel való kereskedés engedélyt. S ők éppen a honi ipar ellen fordulnak, megmérhetetlen bajokat okozván.

Közel 12,000 kereskedő érzi a gyolcsos tótok kulfarkodását. Könnyen érthető, mert a kereskedőnek kötelezettségei vannak, nagy adót, házbért fizet, üzleti berendezés, világítás, személyzet, sok apró kiadás s még ezen felül azt is meg kell keresnie, a miből megéihet családjával, Viszont a tót atyafinak könnyű e gondoktól nyugodtan alhatik, ő ma itt van, holnap ott látható, a szerint, hogy hol és merre van a vásár, felüti szépen a sátrát s aztán lehet a holmijára alkudozni, sőt igen nagyon alkudozni, ő csekélyebb haszonnal is beéri, de ez a kis haszon is nagyobb, mint a kereskedő esetleges nagyobb nyeresége, mert minő kiadásai vannak a tótnak és minő a kereskedőnek.

De főképp azért is elítélendő a gyolcsos tótok kereskedése, mert a honi ipar ellen irányul, különféle cseh, morva, német portékát huzcolván be az országba elárasztják e holmikkal hazánkat és tót vászon gyanánt szerepelnek nálunk, becsapván a hiszékeny vevőközönséget.

Már azért is jogos, igaz, méltányolandó a bácskai kereskedők mozgalma a gyolcsos tótok ellen. Talán sehol sem érzik olyannyira kereskedőink a tótok visszaélését, mint a megyében, hol valóságos dühöng a tót invázió.

Szabadkán ez ügyben gyűlést tartottak a bácskai kereskedők, meghányán-velvén, hogy miképp lehetne orvosolni bajaikat, és elejét venni a tótok jogtalan kereskedésének.

Az akció mindannyiunkat érdekel, mert hazánk csaknem minden részében kínálgatják

a nem valódi portékát a tót atyafiak. Ha e visszaéléseknek ideje korán nem állunk elébe, úgy tapasztalni fogjuk, hogy kereskedelmünk üde menete mennyire, szenved, az iparpártolás, magasztos ügyében megindított nemes mozgalomból semmi sem lesz. Még csirájában kell elfojtani hazánk kiskereskedőit veszélyeztető fenyegető káros és jogtalan visszaéléseket, meg kell akadályozni e kinövések tovább terjedését.

Igen helyesen cselekedtek tehát a bács-bodrogmezei detailkereskedők, kik Szabadkán tartott értékűletükön elhatározták, hogy a gyolcsos tótok ellen indított mozgalomhoz az egész ország kereskedőinek részvételét meg akarják nyerni, annál is inkább, mert ez nem megyei, hanem országos ügy. Csak együttes közreműködéssel érhetnek el figyelemre méltóbb eredményeket. Hogy csatlakoznak majd e mozgalomhoz többi kereskedőink, az nyilvánvaló, mert érdekükről, a köz, a haza érdekéről van szó, s ha még hozzá vesszük, hogy az akció ez ügyben igazságos, jogosull, helyén való, akkor miudent megmondunk.

Ujdonságok.

Papválasztás. A helybeli ág. ev. egyház az elmúlt vasárnap febr. 11-én nagy érdeklődés mellett papválasztó közgyűlést tartott. A szavazással megőjtött választáson 1793 egyháztag élt szavazati jogával, amelyből 9 Okályi Adolfr, 618 Békay Péterre s 1136 Scholer Gyulára esett s így 479 szavazat abszoltt többséggel Scholer Gyula lett a szarvasi ág. ev. egyház papija. Nem irhatunk felőle semmit, mert a mint a nagyszámú szavazója nem ismerő s legnagyobb része a novót sem tudta kimondani, amikor megválasztott, nekünk sem volt módunkban az ő papi multjáról kellő információt szerezni. Mindazáltal, hogy egy kis felvidéki falucskából az ország egyik legnagyobb ev. egyházába került, ismervo a választásánál kifejtett demagogizmust, egyeseknek csupa személyes bosszúból tanúsított demoralizáló magaviseelkedést s nemesak a választók között, de a hazafiatlan „Národni Hlásnik“ című tót lapban is nyilvánított óhajt és czélzatos-ágot, nem irigyeljük sorsát. Nehéz körülmények között kell elfoglalnia állását s betölteni magasztos hivatását. Szerencse lesz úgy az egyháza, mint ő reá is, ha papi és hazafiai kötelességének eléggé meg tud felelni az iránta teljesgíztott várakozással szemben.

Tanítók értekezlete. A szarvasi helyi tanítóegyesület febr. 25-én delután 3 órakor az ipariskola III. osztályu tantermében értekezletet tart a következő tárgysorozattal: 1. Olvasmánytárgyalás a népiskola V-VI. oszt. növendékeivel, előadó: G. L. C. Zsigmond. 2. A szeretet eszméje Petőfi költszetében, előadó: Paulond János. 3. Birálat az előző értekezésre, előadó: Bodnár József. Az értekezletet megelőző: az igazgató választmány tart gyűlést a Ferencz József Tanítókháza alapja javára rendezendő jótékony-célú előadás ügyében.

Hagyatéki tárgyalás. Mult évi okt. 23-án elhunyt Áchim Adám esperes lelkesz hagyatékának tárgyalására Mikolay Mihály közjegyző febr. 27-ét tűzte ki. A tárgyalás iránt minden felé nagy az érdeklődés.

husszor föl kellett huzatni a evvel meg van. Mást nem kell tudni az olvasóközönségnek,

Csak gyöngö lelkesedés fogadta, mikor kilépet a színrre. Szinte fagyasztó lehetett tóidulni tól hozzá a nézőtérrel. Mintha csupa gyanakvó ember jött volna ma a színházba, mintha csupa idegen ember ülne itt, a kiket előbb meg kell hódítani Bűh! de hideg van!

Könnyedsége, melylyel máskor a színpadon mozgot cserben hagyta. Érezte, hogy meg kell feszíteni erejét. Ma nem szabad csak ugy odavetöleg játszani, ma egész egyéniségét latba kell vetnie, hogy hasson.

És ezt meg is tette, sőt újításokat is tett. De azok ott lenn nem mozdultak. Az a bizonyos együtt érzés a színész és közönség között sehogysem létesült ma. Romeo dühöngeni kezdett, kiabálva beszélt, majd összeszorult a torka. Minden művészetét mintha elvesztette volna, hadarta a szöveget, majd megint elakadt, elvesztette biztonságát, kiabált, mozdulatai félszögek voltak. Iszonyu aggodalom lopódzott szívébe.

Nem tudok hatáni rájok, nem tudok már. Mondogatta többször magában és töprengései közben figyelt az előadás menetére, képtelen volt a gondolkodásra. Mint a sebzott vad rohan vaktában keresztkülkaszul a színpadon. Jellemzésről jelenítésről szó sem lehetett már. Temperamentuma különben sem sok volt s most egészen elvesztette mérsékletét. Minden jelenetnél hamisabb volt, a hangulnyt a guszttust, elvette és — dadogni kezdett.

Ah, mennyi fáradságba került, míg ezt a hibáját le tudta küzdeni növendék korában. És oh, a nagy izgalom miatt most ismét visszatért ez az üldözö réme!

Nem mert megszólalni mert félt, hogy megakad a szó az ajkán, Toljeson kijött a sodrából. Folyton önmagára ügyelt, folyton a beszélő képességet figyelte — ah! ha észreveszik, hogy dadog! Eközben háromszor is eltévesztette a végszót és a játéket is megakasztotta ezzel. A közönség között halk moraj támadt.

Másnap reggel első dolga volt a hírlapokat végig nézni és azokban a művészi rovatot, a kritikát, husz év óta nem olvasta el soha! — Kiméletes volt hangjuk no persze, a nagynevű művészeiről írtak hanem a sorok között . . . Az emberek észre vették, hogy az ő alakítása már nem modern. Az új Romeo elhódította előle a tért, új fogalmakat oltott az emberekbe. Hogy a lélek megnyilvánulása ma már új formában történik a színen.

Mindebből kevesett értett meg a művész, csak azt értette meg, hogy modernebbnek kell lennie, ha még egyszer érvényesülni akar. Kétségbeesetten kezdte haj hászni a divatot.

Es ebben végkép letört.

Minden tudását elveszítette. Most már se ódi nem volt, se modern. Csak tévelygett, de czólt nem ért, csak tovább kutatott, de nem talált.

Az emberek csak azt látták rajta, hogy öreg és azt, hogy miket nem tud. Eltelejtették mindazt, a mit éveken át élveztetett velök. Pedig még most is tudott volna, óh tudott volna, csak a bizalmukat no vesztette volna.

Hanem az emberek nemesak hálátlanok, hanem kegyetlenek is. Eveken át tenyerükön hordozták, most hát sárba vele! Bosszusán szólottak csak róla, mintha

ő vezető volna őket tévutra. Megakarták alázni azok, akik eddig hódoltak neki. Mint az állatsereglotheli vadak, széttépték azt, a kinek mind addig a kezét nyalták míg észre nem vették, hogy vannak gyöngö oldalai is. — Művészetét szíjjel tépték, porba tiprták, kikacozták. A társaság minden csuf ösztöne feltámadt ellene.

Es ő hadakozott az állásért.

Es ő koldult az állásért.

Megalázták mélyen . . . megalázta ő is magát. Szerette állását, rajongot a színpadért most még jobban, mint kezdő korában. Nem tud lemondani róla, nem! Elmerülni a feledésbe, ah ez borzasztó lenne? Es miből élne akkor, miből? A nyomoruságos nyugdíjból? Nagy urí módjához képest. Tartania kell magát minden áron. Két év mulva lejár a szerződése minden bizonynal meg kell újítani.

Két évig tartott a harez, az elszánt küzdelem. Az igazgató győzött . . . Romeo, az öreg és törülött, hasznavehetetlen és elkezeredett.

Nem remélt tovább. Ő nem tud megváltozni. De minek is, hiszen ő a régi, a jó, ő tökéletes, mint eddig volt. Hanem a közönség izlése zökkent ki . . . a félművészetért lelkesül, a hatásra számít csupán. Ő megy.

Mint király a számkivetésbe,

Falura, hol nyugdíja elég tisztességes megélhetésre. Es vár; várja, hogy visszatér még az ő ideje visszahívják még őt! Vissza . . . és akkor . . . akkor ismét fénylő csillagként fog ismét ragyogni, tündökölni, bájozni varázsolni.

— **Iskolalátogatás.** A debreczeni tankertület fő igazgatója, ngs, G é r e s i Kálmán, f. hó 24-én és az azt követő, két három napon végzi a folyó tanévben a helybeli főgymnásiumban iskolalátogatását. Reméljük hogy ez a látogatása is megfogja erősíteni, a főkiskoláról megalkotott jó véleményében.

— **Közgyűlés.** Kondoros községe képviselő testülete febr. 15-én tartott gyűléséből márc. 16-ára tüzte ki a földvétele ügyében tartandó közgyűlést.

— **Piknik.** F. hó 10-én az izr. hölgyek által rendezett piknik várakozáson felül fényesen sikerült, ez az idei mulatságoknál koronája, a rendező hölgyek fáradságát hatlan buzgalommal ténykedtek, s csakis nekik köszönhető a siker. Előfel után kezdődött a nagyszörű lakoma szobánál szobánál jobb ételek, volt ott minden bőven. Az ifjuság megleltén és a jókedvtől eltelten 2 órakor újból kezdte a táncot, a szünni nem akaró jókedv reggeli 7 óráig tartotta együtt a bájos hölgy közönséget. Az első négyest 86 pár lejött. A mulatságnak 7 óra után Dr. Szemző Gyula ur vendégszerető házában volt folytatása. A tiszta jövedelem 547 korona 60 fillér.

— **Borkóstoló vacsora.** Szarvas község előjárósága folyó hó 21-én este 7 órakor a község házán azon célból, hogy a népkerti szőlőskertben termelt bort a polgártársak közül minél többen megízlelhessék, borkóstoló vacsorát rendez. Felkértek ez uton is a t. ez. polgártársakat, hogy ezen vacsorán minél számosabban megjelenjenek, hogy a vacsora ára, mely paprikáshús, kenyér és fél liter bortól fog állani, személyenként 1 korona 20 fillérben lett megállapítva. Aláírakozni lehet a község házában, a „Casinó”, „Népkör”, „Polgári” és „Függetlenségi kör”-ben.

— **Iskolalátogatás.** P l a c s k ó István az ág. ev. egyház igazgatói körében az elmúlt héten több iskola székelt a g. kisérletben serra látogatta a belső elemi iskolákat. Igen jó hatást tett illetékes körben az igazgatói körnek abbéli eljárása, hogy nem szakított egyszerűen a régi vizsgai rendszerrel, azért az egyházmegye, a felvi vizsgák elvégzését illető határozatának végrehajtását méltó nagy lépéssel a dűllőre viszi.

— **Presbyteri gyűlés.** Az ág. ev. egyház presbyteriuma az elmúlt püenteken febr. 16-án P l a c s k ó István igazgatói körében elnöklete mellett gyűlést tartott. Az elnök, azon bejelentése után, hogy az egyház felügyelője betegség miatt nem vehet részt a gyűlésen s hogy az egyházi jegyzői teendőket teljesítésére Molnár János tanító kérését fel, tudomására hozta a presb. hogy a múlt gyűlés intézkedése folytán az egyház igazgatói körétől és tárgyakat előlőjöttől átvette s a minden ennek tudomásul vételét kéri, felhívja a presb. tagjait, hogy neki nehé feladatának teljesítésénél minden pártoskodás mellőzése mellett tisztán az egyház érdekeit tartva szem elű, segítségére legyenek. Ez után Z v a r i n y i János volt igazgatói körében beszámolt a múlt gyűlés intézkedéseiről, köszönetét nyilvánította az iránta tanított bizalomért s szíves közreműködésért. A presbyterium a teljesített fűradozásért Zvarinyi lelkésznek jegyzőkönyvileg is köszönetét nyilvánította. Felolvasatott s hitelesített az 1899 évi decz. 28-iki gyűlés jegyzőkönyve. Az egyházadó elengedését folyamodók ügye elintézését nyert. Felolvasatott az egyházmegyei közgyűlésnek az istenitisztelet sorrendjéről intézkedés. Tudomástul vétetett a járási fűszolgabírónak az egyházi adóhátrák behajtására vonatkozó intézkedése. A galohalmi iskolai körnek engedély adatott arra, hogy az egyház hívek között gyűjtést eszközöljenek egy beszerzendő harangra. S c h o l c z Gyula újonnan választott lelkész felhívta a presbyterium által, hogy állását mielőbb elfoglalja. Kissé élénk vita folyt a vallási közokt. miniszteriumnak azon leiratáról, melyben a közgazgatási bizottság útján tudomására hozza az egyházközségnek, hogy fedezeti nehézségek okából az 1898 évi utolsó negyedére járó tanítói évvétélés korpólékot nem adja meg. Zajos s nem éppen a presb. méltóságához illő megjegyzések tetettek egyesek részéről a midőn Biszterszky János, az országos törvény iránti tiszteletlenségért az elnök által rendeltetésített s a felelősség terhének magára vállalására felhívott, a vele hasonló gondolkozásúakkal, azt sem mondva hogy befellegzet, ott hagyták a tanácsot, s e tüntető elvonulás: a nagyon is ráillett Sonkoly Márton megjegyzése: Tessék, ezek az egyház atyái s jóakarói, a kik az utcán, piacon, körökben bolondítják a népet, de ha felelősségről van szó, akkor keréket oltanak. A presb. tudomásul vette az igazg. lelkésznek abbéli jelentését hogy az elmúlt héten a felvi iskolalátogatások megtartottak. Chovan Jolán kisegítő tanítónőnek 120 korona lakbér adása határozatott el. Az ő szőlői iskolakörnek egy másik iskola felállítására iránti kérése a következő gyűlésen tárgyalatik, Elnöki előterjesztés alapján elhatározatott, hogy Z v a r i n y i János lelkész a volt Achim féle parochiába az újonnan választott lelkész pedig az újtemplom melletti paróchiába költözzék.

— **Ledöntés.** A Szentandrási felé vezető út mentén sokáig állt néma emlékként a legégett nagygyűzmalom égnak meredő kőmánya, búsan hirdette a járóknak, hogy nagy alkotások is rövid életűek. A múlt héten ő is leomlott, mert ledöntötték. A hidról nagy közönség nézte a szokatlan látványosságot.

— **A kondorosi polg. olvasókör** múlt vasárnapon vacsorával egybekötött táncmulatságot tartott a kör helyiségeiben, hol a polgárok különbözőség nélkül megjelentek s az estély sikerét biztosították. A rendezők közmegelegedésre teljesítették. A rendezők nehéz feladatukat. Az estély a könyvtár javára is jövedelmezett vagy 50 koronát.

— **Vásár.** Tegnap kezdődött községünk második téli vására, mely különösen az állatvásárlás tekintetében szokott élénkebb forgalmú lenni. A vásár egyéb része tekintettel az általános pénztelenségre — aligha lesz kedvező.

— **Levél a főispánhoz.** Nem valami nagyérdékű közgyűről érkező miniszteri levelet produkálunk, ha nem egy kuriozumot, „szürkeszűnt” ki ez alkalommal. Szabad Szent Tornyán ugyanis meg elégtelték már a farsangot, mert erősen kártyáznak mai napság a férfiak s e tárgyban íródott az epistola, szólna a következőképpen: „Kelt Szabad szenttornyai Január 8. Tekintetes Főispány úr, engedelmet kérek hogy ha a kelő tisztelet meg nem adom, de jobban nem tudom, mert én csak egy szegény paraszt nő vagyok, de azért bátorodom a Tekintetes Főispány úrhoz tojajomni, mivel hogy Sz. sz. tornyán. Pórer Józsefnél anyira megy a kártya dárúd, hogy napokat és éjeleket otúllik az emberek. hát nagyon szépen megköszönöm sok szegény nőtársammal a szíveségét. a Tekintetes Főispány úrnak, hogyha közbe lépne ennek a sok dárúdnak. Maradok Alázatos tisztelettel M. M.

— **Üngylikosság.** Folyó hó 14-én Demeter Mihály 60 éves szarvasi gazdálkodó, amatti elkeseredésében, hogy gyógyíthatatlan betegségben szenved, felakasztotta magát.

— **Eltemetett város.** Nekizudult a Vozuv, forrt, fűt, sustorgott. És lerohanó lávája eltemetett 3 várost. Nem most, hanem az ókorban.

Nem mind én városok voltak, felfedezésük sem most történt, csak a magyar irodalomban. Pompeii hársorait, városrészeit egymásután kutatta ki az archeologia, s az ókori elnök hű képét, az archaikus művészetnek nem egy kincsét hozta napvilágra. Gyönyörű freskók rejtettek a láva alatt, most tele van velük a nápolyi múzeum. A vískók után palotákat fedeztek fel, s lassan kitűnt a láva hamuja közül egy-egy műremek, egy-egy megkövesült hulla. S a mint a hullák lassankint kibontakoztak az alaklanságból, vonaluk kifejtettek, úgy bontakozott, úgy fejtett ki lassankint a holtak alakjával együtt életük. S ma élet él e sívár dűldékek között; fényes éjjel kísértetek sora száll át Pompeii üres utcáin. Es nappal csendes a világ nagy múzeuma, ez a kihalt, meghalt város, s az utazók kezelettel megindultan nézik a kétezeréves megkövesült hullákat az üvegburra alatt: a fiatal leányt, ki talán völlegényről álmodott; a péket kit a dagasztószék mellett ért a halál; a kutyát, mely két ezredig guggolt gazdája elpusztult házában küszöbén.

Ezt a kihalt várost kelti új életre Geréb József munkája, a Nagy Képes Világtörténet III-ik kötete, melynek immár 56-ik fűzete jelent meg.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője dr. Geréb József. Egy egy kötet ára díszes fűbőrbeben 8 fűt; fűzetenként is kapható 30 kr. árral. Megjelen minden héten egy fűzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Úllői út 18.) s minden hazai könyvkereskedés után.

A ki a védőjét meglopja.

— Elbeszéli egy kriminalista.

— Botrány!... Gyalázat! Hogy mil yen hálálta nek ezek a vádlottak! Képzelve: mi történt velem! Egy internacionális gazembert védek. Híres zsebtolvaj; az volt az édesapja, meg az öregapja is. Az ügyész megvádolja és rovott előletere való tekintettel (kilenczer volt büntetve!) szigorú büntetést kér. Erre fel állok én, megtartom jogi érvekkel du-an felszerelt védőbeszédemet, ki fejtem, hogy a gazfickó ártatlan és a „nagyobb szabású jeles” védőbeszéd hatása alatt a törvény szék fel is mentette őt és elrendelte, hogy boesássák szabadon.

Együtt jöttünk ki az új törvényhűzből. A hunczutnak az volt az első megjegyzése, hogy:

— Edes doktor úr, láttam már sok ügyvédet, a ki pénzért ügyesen hazudik, de olyan ügyvédet, aki ingyen hazudik — ma láttam először. Meg kell adni, hogy pompásan beszélt.

— Talán bizony nem akar honorálni?

— Akarom biz én, hanem még csak a kíséret stádiumáig sem mehetek, mert egy megveszekedett fillérem sincs. Tudja mit, ügyvéd úr: a jövő héten egy kis körutat teszék Csehországba s remélem, hogy visszajövet herceggileg megfizethetem.

— Lopott pénzt el nem fogadok.

— Majd meglátjuk... Igaz ni! Nem mennék be valahova egy kis villásreggelire? nagyon éhes vagyok.

Bementünk egy vácikörnti sörcsarnokba. A nyavalyás lelt a sarokasztalhoz, megevett három gulást és hat császárszemélyt, aztán szivart parancsolt és úri flegmával pűfűkelt az orrom alá.

— Lefűztem az elnököt.

— Hogyan?

— Valahányszor egyet hazudtam, mindig a feleségom boldogságára esküdöztem. Pedig sohase volt feleségem.

— Nagy kópé!

— Hanem az ügyésznek is jól oda mondtam?ám!

— Ugyan no!

— Sehogy sem akarta elhinni, hogy ártatlan vagyok s faggatott szegényke, azt hívén, hogy boldogul velem. Kérdi tőlem: „Talán bizony azt is letagadja, hogy a kérdéses időben az új vásártéren volt?” „Ott voltam biz én, mondok. Már miért nem lettem volna ott? Es ha ott is voltam? Nem szabad nekem ott lenni? Miért ne volna szabad nekem ott lenni?” „Az ügyész úr ezért a csűrűsésavarásért nagyon megharagudott.” „No beszéljen annyit! — kiált rám. A rendőr látta, amint futott.” „Igenis futottam — „Miért futott hiszen senki sem hajtotta.” „Dehogy nem, mondok, hajtott a keserű víz, mit egy félórával azelőtt megittam és mert hajtott hát futottam.” Erre aztán már nem tudta mit feleljen az ügyész úr, zavarba jött hogy szinte megsajnálta.

— Az már bizonyos, hogy akasztófát érdemel az úr.

— De legjobban kifogtam a fogházörön. A pad szélén ülünk s a paraszt: mindig irgalmatlanul oldalba bűkött, valahányszor fűszkelődtem a helyemen. „No megállj, majd megbánod!” Gondoltam magamban. Lassan lassan elhúzódtam tőle, míg végre a pad másik szélére jutottam. Eppen a rendőrt hallgatták ki, aki borzasztóan bomártott. En, mintha vallomását felbeszakítani akarnám, — hirtelen felugrom és zsupsz: a fogházör elveszítve az egyensúlyt, hanyattesik.

— Szegény ördög!

— Tudja-e doktor úr, hogy tárgyalásközben egy kis szerelmi kalandon is átestem. Volt a hallgatóságban egy bogárszemű asszonyka, aki nagyon érdeklődhetett irántam, mert olyan ábrándosan nézett rám. Az ügyész beszéde alatt rákacsintottam egy-néhányszor, amire szemre-nányólag tekintett az ügyészre, aki büntetésemet kérte. Ha én azzal az asszonykával még egyszer összejöhötnék!...

— Bizonyosan őt is meglopná.

— Igen, ellopnám a szívet.

— Nagy „ganef” maga.

— Bizony kérem, híres zsebtolvaj vagyok én. Ismernek Lipésében, Brűnben, Berlinben, Londonban, szóval mindegyik világvárosban. A fényképemet mindenütt ott találhatja ügyvéd úr a rendőrség albumában. Azt mondják, hogy én vagyok a világ legügyesebb zsebtolvaja.

— Az árgyélusát! Engem lopjon meg, ha tud. — Még mire nem gondol, ügyvéd úr. Disznó háláltság volna tőlem. Ugy látszik, ön még nem tudja hogy mi az a cavalleria gauneriana...

Kifizettem a villásreggeli árát, aztán az utcára érve, futottam egy lövönat után, hogy a zsebtolvajt lerázam a nyakamról. A műügyetem elé érve, ki akárom venni zseborámat, hogy a műügyetemi óra után igazítsam s csak akkor vettem észre, hogy védenezem meglopott. Ellopta az én drága aranyórámat.

Ki látott már ilyet? No azt az országos perna hajdet még csak nem is hibáztathatom olyan nagyon, mert hiszen én magam mondtam neki, hogy engem lopjon meg, ha tud! Ugyan kérem, szolítsa fel a lapokban, hogy küldje vissza az órámat. Imo én már el is készítettem a felhívást.

„Azon tisztelt urat, akit e hó 3-án védtem és a lopás vádjára alól felmentetett, mély tisztelettel kérem, hogy magánál fejtett zseborámat kezéimhez juttatni szíveskedjék. Jutalmul kötelezem magam, hogy legközelebb újra ingyen fogom védeni.”

Gutfus.

Felolvas szerkesztő: SZIKES ANTAL.

1082—1900 A szarvasi járás fűszolgabírójára.

Pályázati hirdetés.

Szarvas község előjáróságánál a

községi bírósági végrehajtói

állás lemondás folytán üresedésbe jött. Fölhívom mindazokat, kik ezen állást, mely 580 korona évi közpénz fizetéssel van javadalmazva, elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám f. hó 23-ig beadják. A választás f. hó 24-én 3 órakor fog Szarvas község házában megejtenni.

Szarvason, 1900 február 16.

KRECSMÁRIK fűszolgabíró.

HIRDETÉS.

Frommer A. Herman utóda

STEINER ARMIN

magnagykereskedő tudatja a n. é. közönséggel, hogy összes kerti é vetemény magvainak szarvasi elárusítását

PLETENIK JÓZSEF

kereskedő urra bizta, a hol mindennemű magvak frís állapotban és jutányos áron kaphatók

**A legjobb
Órásmű
Szarvason csak
Szép Mártonnál**
Lakása: Elefánt hentes
féle házában.

Ki akar pontos órát?

A Grósz Armin és Fia órási fióküzletével szemben lévő Szép Márton órási és ékszerész tudatja t. közönséggel, hogy nála mindenféle briliánt, gyémánt gyűrűket és fülbevalókat lehet kapni, úgyszintén

arany, ezüst és nickel órákat részletfizetésre.

Óra javításokat aranyműves munkát u. m. vilanycsengő (telefon) szerelést és annak javítását hallatlan olcsó árban 5 évi jótállás mellett eszközöl. A kinek pontos órára van szüksége, az vigye óráját csak Szép Mártonhoz mert ő tisztességesen, becsületesen és olcsón, felelősség mellett dolgozik.

Kéri a tisztelt n. é. közönség b. pártfogását

Mély tisztelettel:

Szép Márton,

műrás és ékszerész

930 —I. 1900

Haszonbéri hirdetmény.

Szarvas mezőváros (Békésvármegye) tulajdonát képező egyemeletes

vendégfogadó

16 vendégszoba az első emeleten, nagy kávéház, étterem, süntés s a többi (a földszinten) haszonbérbe adására a f. évi február hó 20. án d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében zárt ajánlati versenytárgyalást fog tartani.

A bérlet folyó év márczius hó 1-ső napján veszi kezdetét s három-, esetleg hat egymásután következő évre terjed.

Miről bérleti szándékozók azzal értesítenek, hogy 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a f. évi február hó 20-ika d. u. 3 órájáig adják be és ajánlataikat az ajánlati összeg 10%, tőljával készpénzben vagy érték papirokban lássák el.

A közelebbi feltételek a város elsőjegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Szarvason, 1900-ik évi február hó 1-én.

Az előjárók nevében:

DANCS BÉLA,
első jegyző

MELIS JÁNOS,
bíró

Hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

Mautner féle virág és konyhakerti magvak

kizárólagos raktára nálam lett elhelyezve. Ennél fogva kérem a n. é. közönséget hogy e nemű szükségletét nálam sziveskedjék beszerezni mert legjobbak a Mautner féle magvak.

Ugyanitt valódi Sikolai alma kilója 40 fillérért kaphatók.

Egyuttal tudatom azt is, hogy ugyanott a Grim féle házban a „Minta pince” megnyílt s csak is termelőktől beszerezett s tisztán kezelt hegyi borok s kisüsti pálinka kicsinyben és nagyban kaphatók.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

mély tisztelettel

FÜLÖP HENRIK.

Sürgöny czim: Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)

elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók I frttől feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttől feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttől feljebb.

A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít

Kiváló tisztelettel:

Nádházy János.

Valamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantky Sándor könyvnyomdájában. Szarvason, 1900.